

**Свірко С.В., д.е.н., професор,
професор кафедри економічної безпеки,
публічного управління та адміністрування
Супрунова І. В., к.е.н., доцент,
докторант кафедри обліку і аудиту**

Державний університет «Житомирська політехніка»

ФІНАНСОВА ТА БЮДЖЕТНА ЗВІТНІСТЬ ЯК БАЗОВА ІНФОРМАЦІЙНА ОСНОВА АНАЛІТИЧНОЇ ОЦІНКИ УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВИМИ БЮДЖЕТАМИ

Згідно Бюджетному кодексу України місцеві бюджети являють собою бюджет АРК, обласні, районні бюджети, бюджети районів у містах та бюджети місцевого самоврядування (бюджети територіальних громад сіл, їх об'єднань, селищ, міст (у тому числі районів у містах), бюджети об'єднаних територіальних громад). На сьогодні в Україні сукупно нараховується близько 9 тисяч місцевих бюджетів, роботі яких потребує упорядкування через формування системи ефективного, дієвого та прозорого управління. Одним з найважливіших інструментів управління вказаними економічними суб'єктами виступає його аналітична оцінка.

Розгляд існуючих підходів до аналітичної оцінки управління місцевими бюджетами свідчить про відсутність будь-яких нормативних актів, сформованих методик та системних наукових досліджень у цій сфері, що вкрай негативно впливає на власне механізм управління місцевими бюджетами.

За таких умов потребує дослідження усі її елементи та складові, першими з яких, виступають джерела інформаційного забезпечення. Традиційним базисом проведення будь якої аналітичної оцінки діяльності економічного суб'єкта є фінансова звітність, втім специфіка функціонування місцевих бюджетів як елементу вітчизняної бюджетної системи та учасника бюджетного процесу розширяє усталені межі: йдеться про так звану бюджетну звітність (таке уявлення про звітність щодо виконання місцевих бюджетів закріплено ст. 80 Бюджетного кодексу України). Розглянемо послідовно обидва з означених джерел інформаційно-аналітичного забезпечення процесу управління місцевими бюджетами.

Згідно НП(С)БОДС 101 «Подання фінансової звітності» фінансова звітність являє собою бухгалтерську звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів вказаних суб'єктів господарювання за звітний період. Бюджетна звітність щодо місцевих бюджетів являє собою вид бухгалтерської звітності, що відображає стан виконання бюджету, містить інформацію в розрізі бюджетної класифікації.

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» свідчить, що «...бухгалтерський облік та фінансова звітність ґрунтуються...» на комплексі певних принципів (йдеться про принципи автономності, безперервності діяльності, нарахування, повного висвітлення, послідовності, превалювання змісту над формою, єдиного грошового вимірника). Також процес складання фінансової звітності підкорений необхідності забезпечення відповідних якісних характеристик останньої, як то: достовірності (це можливе за умов дотримання упродовж звітного року єдиної методики оцінки активів і зобов'язань та відображення окремих господарських операцій; повноти відображення в обліку всіх господарських

операцій за відповідний період; своєчасності і повноти проведення та правильності відображення результатів місячної, квартальної, піврічної чи річної інвентаризації відповідно; правильності віднесення доходів і видатків щодо звітного періоду тощо); дохідливість (досягається через таке подання інформації в фінансових звітах, яке дозволяє однозначно трактувати за наявності зацікавленості в цій інформації та базових економічних знань); доречність (виконується завдяки поданні в фінансових звітах релевантної слушної інформації що дозволяє вчасно оцінити минулі, теперішні та майбутні події, підтвердити та скоригувати минулі оцінки); зіставність (реалізується завдяки єдності методології та методики бюджетного обліку (що дозволяє проводити порівняння фінансових звітів різних суб'єктів), послідовному дотримання облікової політики (у тому числі для досягнення порівнюваності фінансової інформації за різні періоди), а також власне поданню інформації в динаміці щодо діяльності суб'єктів).

Згідно НП(С)БОДС 101 та Наказу ДКСУ від 06.02.18 №36 «Щодо організації роботи органів Державної казначейської служби України зі складання бюджетної звітності про виконання місцевих бюджетів» до складу пакету фінансової та бюджетної звітності щодо виконання місцевих бюджетів входять такі основні форми: №1 «Баланс»; №2-дс «Звіт про результати фінансової діяльності»; №3-дс «Звіт про рух грошових коштів»; №4-дс «Звіт про власний капітал»; №2мб «Звіт про виконання місцевих бюджетів»; №7мб «Звіт про бюджетну заборгованість»; «Інформація про виконання захищених видатків місцевих бюджетів»; «Звіт про використання коштів з резервного фонду»; «Звіт про надання та використання місцевими бюджетами дотацій та субвенцій, отриманих з державного бюджету»; «Інформація про стан місцевих боргів»; «Інформація про стан гарантованих відповідно Автономною Республікою Крим, обласними радами та територіальними громадами боргів»; «Інформація про надані місцеві гарантії». Саме зазначені форми виступають основою здійснення аналітичної оцінки управління місцевими бюджетами в розрізі як основних об'єктів бухгалтерського обліку через фінансову звітність (активів, зобов'язань, доходів, витрат, власного капіталу, грошових потоків), так і елементів бюджетних системи та процесу через бюджетну звітність (доходів, видатків, кредитування, фінансування, боргу).

Чітка ідентифікація інформаційних джерел, що презентують показники вартісного характеру, дозволять визначити векторні орієнтири майбутньої методики аналітичної оцінки, що сприятиме розбудові спроможної, ефективної, прозорої та підзвітної системи управління місцевими фінансами, орієнтованої на досягнення цілей сталого економічного та соціального розвитку.